

прикладі з реального життя, інтерактивні методи, сучасні технології та колективну роботу. Це не лише прискорює процес навчання, а й сприяє формуванню цілісного розуміння фізичних законів і явищ.

Список літератури

1. Охріменко Ю. Термінологічні аспекти і норми у фізиці / Ю. Охріменко // Фізика та астрономія в школі. – 2010. – № 2. – С. 24–26.

УДК 37(09)(460)“1902/1908”

Зайченко Н. І.

доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри
соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук
Національний університет “Чернігівський колегіум” імені Т. Г. Шевченка

Носовець В. С.

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін
Національний університет “Чернігівський колегіум” імені Т. Г. Шевченка

НОВІ ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ У КОРОЛІВСТВІ ІСПАНІЯ У 1902–1908 РОКАХ

У Королівстві Іспанія на межі XIX – XX століть значно зросла чисельність педагогічної періодики. У червні 1903 року у Мадриді почала видаватися газета “Освіта” (La Educacion). Видання продовжувалося до кінця 1912 року. Газета виходила тричі на місяць (кожного 10-го, 20-го і 30-го дня). Тривалий час обсяг одного номера не перевищував 4 сторінок, але пізніше з’являлися номери – за обсягом удвічі більші. Повідомлялося про законодавчі акти, проекти законів, постанови уряду, циркуляри стосовно освіти, парламентські промови, роздуми педагогів тощо. На сторінках газети відображалися також дані про призначення на посади вчителів, нагороди, присвоєння звань, рішення рад і комісій народної освіти, некрологи і т. д.

Наприклад, в одному номерів газети 1905 року висвітлювалася новина про початок діяльності у перші дні листопада в Мадридському Атеней Школи вищих студій, у якій викладатимуть сеньйори Морет, Ечагарай, Салільяс, Рода, Сільвела, Гаскон та інші [1, с. 2].

Від 10 липня 1908 року газета “Освіта” стала органом Ліги “Друзі просвітництва”, про що вказувалося у № 1. Номер відкривала замітка “Студії нормального ступеня”, у якій йшлося про необхідність відкриття в Мадриді Вищої школи педагогіки з двома відділеннями: література та науки [2, с. 1].

У січні 1908 року в Мадриді було розпочато видання “Газети про народне просвітництво та образотворче мистецтво” (Gaceta de instrucción pública y bellas artes). Правильніше сказати – продовжилося видання існуючої газети з розширеною назвою, адже “Газета про народне просвітництво” виходила в столиці Іспанії від 1 лютого 1889 року. Керівницею видання була Марія де Ла Рігада (María Encarnación de La Rigada Ramón), викладачка математики у Мадридській Центральній вчительській школі. Головним редактором “Газети про народне просвітництво та образотворче мистецтво” був Франсіско Каррільо Герреро (Francisco Carrillo y Guerrero), а пізніше – педагог Блас Самбрано (Blas Zambrano).

Газета виходила 6 разів на місяць (кожного 5, 10, 15, 20, 25 і 30 дня) обсягом 8 сторінок, із січня 1912 року кількість номерів на місяць скоротилася до 4 (по середах), проте вдвічі збільшився обсяг номера (16–18 сторінок). Видання “Газети про народне просвітництво та образотворче мистецтво” припинилося наприкінці вересня 1917 року в зв’язку з тим, що Марія де Ла Рігада була призначена на посаду директорки Мадридської вчительської школи [3, с. 1].

На шпальтах газети повідомлялося про нові вчительські об'єднання, опозиції та конкурси, призначення на посади, про нові книги, наукові праці, уміщувалися тексти законів і законопроектів, указів у сфері освіти, статей та заміток іспанських освітян тощо.

Наприклад, у статті “Наші школи і їхня підготовча праця” (*Gaceta de Instrucción Pública y Bellas Artes*, 1908) викладача Саламанкської нормальної школи Мельчора Гарсії Санчеса (*Melchor Garcia Sanchez*) зазначалося, що народні школи, школи, які готують майбутніх робітників, за якістю і кінцевою метою є основною артерією, якою нація живиться та кріпне. Народна школа має стати відправною точкою звеличення країни, найважливішим об'єктом уваги уряду та суспільства.

У народних школах значне місце має посідати практика, а навчання має спрямуватися на життєві потреби. У цих школах мають вивчатися релігія, мораль, читання, письмо, лічба, сільське господарство, ведення документації, повинно здійснюватися патріотичне виховання. Якщо народним школам не буде приділятися достатньо уваги, мистецтво, індустрія, сільське господарство в Іспанії продовжуватимуть занепадати [4, с. 1282].

Упродовж першої половини 1902 року в Барселоні видавався часопис “Народне просвітництво” (*La Instrucción pública*). Перший номер вийшов друком 10 січня 1902 року, а останній – 25 червня того ж року. Керівником видання був Аугусто Відаль Перера (*Augusto Vidal Perera*), викладач Барселонської нормальної школи. Редактором журналу був Антоніо Бастинос (*Antonio Bastinos*), син засновника найстарішого барселонського педагогічного періодичного видання “Наставник початкового навчання” (*El monitor de la primera enseñanza*). Часопис виходив двічі на місяць (кожного 10-го і 25-го дня) обсягом 16 сторінок.

У вступній замітці Антоніо Бастиноса у першому номері журналу наголошувалося: “Цей часопис, що покликаний продовжити, розширити “Іспанський педагогічний бюлетень”, керований покійним доном Сантьяго Арналем, привносить у розбудову Освіти свою скромну крихту” [5, с. 2].

Серед авторів статей журналу – знані педагоги, зокрема викладач Саламанкської нормальної школи Педро Діас Муньос (*Pedro Diaz Muñoz*), викладач педагогіки у Таррагонській нормальній школі Мельчор Гарсія Санчес (*Melchor Garcia Sanchez*), викладачка Мадридської державної школи, авторка численних підручників для жіночих шкіл Лусіана Касильда Монреаль де Лосано (*Luciana Casilda Monreal de Lozano*), викладач філології у Барселонській нормальній школі, викладач Барселонського університету Ігнасіо Феррер Карріо (*Ignacio Ferrer y Carrió*), викладач права у Барселонській нормальній школі Андрес Кабре (*Andrés Cabré y Brú*) та багато інших.

Проблематика публікацій барселонського часопису стосувалася переважним чином сфери нормальної освіти, тобто підготовки вчительства. За назвами статей зрозуміло, які педагогічні проблеми хвилювали та висвітлювалися авторами. Наприклад, статті “Інтуїтивне навчання” А. Відаля Перери, “Школа і дім” П. Діаса Муньоса, “Форми навчання” А. Гавальди. Окремо велася рубрика “Школа за кордоном”.

Список літератури

1. Ateneo de Madrid. *La Educacion*. Madrid, 10 de Noviembre de 1905. № 93, año IX. P. 2.
2. De actualidad. Los estudios del grado normal. *La Educacion*. Madrid, 10 de Julio de 1908. № 1, año XII, quinta epoca. P. 1.
3. Nueva Directora de la Normal de Madrid. *Gaceta de instrucción pública y bellas artes*. Miercoles 26 de Septiembre de 1917, № 1.425, año XXIX. P. 1.
4. Garcia Sanchez M. Nuestras Escuelas y su labor preparatoria. *Gaceta de Instrucción Pública y Bellas Artes*. Madrid, 10 de Noviembre de 1908. № 904, año XX. P. 1282.
5. Bastinos A. Pensamiento de esta Revista. *La Instrucción Pública*. Barcelona, 10 de Enero de 1902. № 1, año I. P. 2.